

Reviderte nasjonalregnskapstall for 1996-1998

Tore Halvorsen

Statistisk sentralbyrå publiserte i Ukens statistikk nr. 17 1999 endelige nasjonalregnskapstall for 1996 og nye foreløpige tall for 1997 og 1998. De nye resultatene presenteres også i tabellvedlegget til dette nummeret av Økonomiske analyser. I denne artikkelen omtales de viktigste resultatene. Det gis også en beskrivelse av bakgrunnen for revisjonene.

Resultater

Svak oppjustering av BNP-veksten i 1998

Ifølge reviderte nasjonalregnskapstall økte bruttonasjonalproduktet (BNP) med 2,1 prosent i volum fra 1997 til 1998. Dette er en beskjeden oppjustering av det tidligere anslaget som var 2,0 prosent. For Fastlands-Norge er veksten justert opp fra 2,9 til 3,3 prosent.

Totale innenlandske anvendelser vokste i volum med 5,4 prosent fra 1997 til 1998, en oppjustering på om lag 1 prosentpoeng. Bruttoinvesteringer i fast kapital økte med 8,1 prosent i volum, mens konsum i offentlig forvaltning økte med 3,7 prosent, begge størrelser justert opp i forhold til tidligere publiserte tall. Konsumveksten for husholdninger og ideelle organisasjoner er beregnet til 3,1 prosent, om lag samme vekst som tidligere beregnet.

Tjenesteytende næringer utenom offentlig forvaltning hadde en samlet produksjonsvekst målt i volum på 4,3 prosent i 1998, en svak oppjustering av tidligere anslag. Den sterkeste produksjonsveksten fant sted innenfor post og telekommunikasjon og forretningsmessig tjenesteyting. Begge disse næringene hadde en beregnet volumvekst på over 8 prosent.

De nye beregningene viser at det var et underskudd på driftsbalansen overfor utlandet på 16,3 milliarder kroner i 1998. Tidligere publiserte tall viste et underskudd på 9,2 milliarder kroner. Det oppjusterte underskuddet skyldes i hovedsak nye tall for import av oljeplattformer og skip i 1998. Samlet importvekst målt i volum er revidert opp fra 6,9 til 9,1 prosent. De reviderte tallene viser en volumvekst i samlet eksport på 0,5 prosent fra 1997 til 1998, det samme som tidligere publisert.

Tore Halvorsen, rådgiver ved Seksjon for nasjonalregnskap.
E-post: tore.halvorsen@ssb.no

Nye foreløpige tall for 1997

Revisjonen av 1997-tallene har ført til at vekstraten for BNP er justert opp fra 3,4 til 4,3 prosent, mens veksten i fastlands-Norge er revidert opp fra 3,7 til 4,4 prosent. Konsumveksten for husholdninger og ideelle organisasjoner er justert opp fra 3,4 til 3,7 prosent. De nye tallene viser at bruttorealinvesteringene økte med om lag 15 prosent målt i volum, en oppjustering på 2,5 prosentenheter. Eksport og import har om lag samme vekst som tidligere beregnet.

Nedjustering av BNP-veksten for 1996

Endelige nasjonalregnskap for 1996 viser en volumvekst i BNP på 4,9 prosent, mens tidligere anslag viste 5,5 prosent. Veksten i husholdninger og ideelle organisasjoners konsum er nå beregnet til 5,3 prosent, en oppjustering fra 4,7 prosent. Konsumveksten i kommuneforvaltningen for 1996 er revidert ned fra 3,2 prosent til 2,6 prosent, mens konsumveksten i statsforvaltningen er ubetydelig revidert.

Innarbeiding av ny strukturstatistikk har ført til at flere næringstall i nasjonalregnskapet er revidert. For industrien er volumveksten i bruttoproduktet nå beregnet til 1,1 prosent, mens tidligere anslag viste en vekst på 2,3 prosent. I tjenesteytende næringer er veksten i bruttoproduktet justert opp fra 4,4 til 4,7 prosent. I andre vareproduserende næringer og offentlig forvaltningsvirksomhet er utviklingen i bruttoproduktene revidert ned.

Bakgrunn for revisjonene

Publiseringssyklus

Nasjonalregnskapet følger en fast revisjonssyklus, der det tar vel to år fra de første foreløpige tallene publiseres til endelige tall foreligger. For et bestemt år presenteres i alt fire påfølgende versjoner: første versjon publiseres i samband med Økonomisk utsyn en drøy måned etter årets utgang. Den andre versjonen om lag tre måneder senere, og det tredje foreløpige regnskapet med 1 år og 4 måneders

Tabell 1. Nasjonalregnskap. Hovedposter. Prosentvis endring i faste priser fra året før. 1996-1998

	1996		1997		1998	
	Før	Revidert	Før	Revidert	Før	Revidert
Bruttonasjonalprodukt	5,5	4,9	3,4	4,3	2,0	2,1
Fastlands-Norge	4,1	3,8	3,7	4,4	2,9	3,3
Oljevirkosomhet og utenriks sjøfart	13,4	11,0	1,9	3,7	-2,9	-3,2
Innenlandsk sluttanvendelse	4,7	4,2	5,6	6,4	4,5	5,4
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	4,7	5,3	3,4	3,7	3,2	3,1
Konsum i offentlig forvaltning	3,2	2,8	3,0	2,8	2,8	3,7
Bruttoinvestering i fast kapital	9,6	9,9	12,6	15,1	6,6	8,1
Eksport	9,8	9,3	5,6	5,7	0,5	0,5
Import	8,3	8,0	12,3	12,0	6,9	9,1

Tabell 2. Publiseringssyklus

Regnskapsversjon	Publiseringstidspunkt
1. versjon år t	februar år t+1
2. versjon år t	april/mai år t+1
3. versjon år t	april/mai år t+2
Endelig versjon år t	april/mai år t+3

etterslep. Det endelige nasjonalregnskapet publiseres 2 år og 4 måneder etter regnskapsårets utløp.

Publiseringssyklusen er fastlagt på bakgrunn av tilgjengelighet av statistikk på de ulike områder og produksjonstiden for nasjonalregnskapet. I tillegg er det tatt hensyn til Finansdepartementets behov for data i samband med nasjonalbudsjettene.

Hovedtall fra nasjonalregnskapet publiseres i Ukens statistikk og Statistisk sentralbyrå's hjemmesider på Internett. Et fylldigere tabellverk presenteres i Økonomiske analyser. Hovedpubliseringen finner sted i publikasjonen Nasjonalregnskapsstatistikk (NOS).

Ny informasjon om regnskapsåret

De tre første versjonene av nasjonalregnskapet for et år utarbeides med basis i det kvartalsvise nasjonalregnskapet. Disse versjonene bygger på løpende korttidsstatistikk som produksjons- og omsetningsindikatorer, utvalgstillinger for investeringer mv. Til det endelige regnskapet foreligger et mer omfattende statistikkgrunnlag, bl.a. i form av produksjons- og investeringsoppgaver for ulike næringer (strukturstatistikk) og detaljerte offentlige regnskaper. Her får en for første gang direkte anslag på produktinnsatsen i næringene, mens en i de foreløpige versjonene har antatt at produktinnsatsen er en fast andel av produksjonen.

Mer detaljerte beregninger

Kvartalsregnskapssystemet som benyttes til produksjon av de foreløpige nasjonalregnskapene, utarbeides på et betydelig mer aggregert nivå enn endelig regnskap. F.eks. opereres det i kvartalsregnskapet med 60 næringer og 80 produkter, mens det endelige regnskapet inneholder 150 næringer og 1200 produkter.

Revidert regnskap for foregående år

Mange størrelser i de foreløpige regnskapene beregnes ved å framskrive nivået fra et tidligere år (basisåret) med utviklingen i en tilhørende indikator, samtidig som en forutsetter stabilitet i vare- og tjenestesammensetningen til de ulike underpostene. Revisjon av sammensetning og nivå på størrelser i forutgående år kan derfor forårsake revisjoner av både nivå-tall og vekstrater for de påfølgende år.